

Jak znáte staré i Staré pověsti české? – řešení

Autorem knihy *Staré pověsti české* je český prozaik a dramatik **Alois Jirásek**.

1. Kniha se dělí na tři hlavní části. Napište, které to jsou.

- ❖ Staré pověsti české
- ❖ Pověsti doby křesťanské
- ❖ Ze starobylých proroctví

2. Definujte pověst.

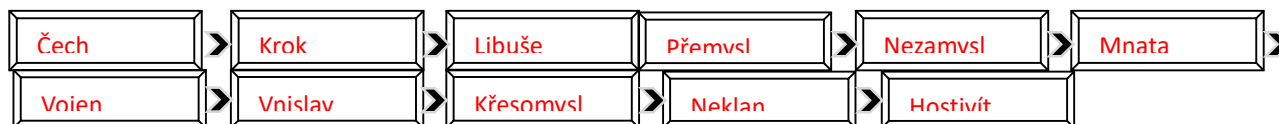
Epický žánr; smyšlený příběh vycházející z pravdivého historického základu.

3. Koho byste měli znát. Doplněte jména.

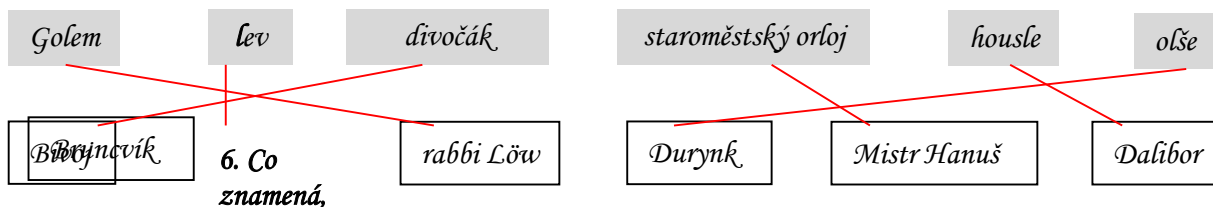
- ❖ **Čech** - pocházel z Charvátské země, založil naši zem. Jeho bratr se jmenoval **Lech**.
- ❖ **Krok** - ujal se vlády po muži, jenž založil naši zem, měl tři dcery: **Kazi**, **Tetu**, **Libuši**.
- ❖ **Libuše** - první panovnice. Národu mj. vyvěstila vládce a sobě manžela **Přemysla Oráče**.
- ❖ **Vlasta** - vedla válku proti mužům (Dívčí válka), nakonec byla zabita v boji. Jejím velkým sokem byl **Ctirad**, jehož lstí svedla dívka **Šárka** a způsobila tím jeho zajetí a smrt.
- ❖ **Horymír** - vládkyně neumětelský, jenž na svém věrném koni **Šemíkovi** utekl před popravou skokem z Vyšehradu.
- ❖ **Sybila** - prorokyně, královna ze Sáby, jež před králem Šalamounem předpověděla osudy Čech.

4. Sestavte pořadí, v jakém vládli panovníci ze starých pověstí. Doplněte do rámečků jména z nabídky.

Neklan, Krok, Přemysl, Křesomysl, Vojen, Hostivít, Libuše, Mnata, Čech, Vnislav, Nezamysl

5. Spojte do dvojic, co k sobě patří.

když se řekne:

- ❖ „Vyděláš jako Michal na prasatech.“ (viz pověst Žito kouzelník)

Př.: prodělat

- ❖ „Nouze naučila Dalibora housli.“ (viz pověst O Daliborovi z Kozojed)

Př.: Pokud je třeba, musí se zvládnout vše.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eliška Kozlíková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

7. Víte, kdo řekl...?

„To je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající.“

Práotec Čech

„Město vidím veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat. ... Tam když přijdete, najdete člověka prostřed lesa, anťesá práh domu. I nazvete hrad, jež vystavíte, Prahou. A jakož knížata, vojvodové proti prahu klanějí hlavu, tak budou se klaněti i proti městu mému.“

Libuše

Jan Sladký Kozina

„Z hory Blaník vyrazí rytířské vojsko proti všem nepřítelům české země a svatý Václav na bílém koni povede blanické rytíře do přehrozné bitvy, jež bude trvati za kolík dní.“

„Lomikare! Lomikare! Do roka budeme spolu stát před súdnú stolicí boží. Hn se ukáže, kdo z nás -“

Slavný mládenec

8. Znáte významná místa českých pověstí? Vyznačte je orientačně v mapě.

I. Místo, odkud pocházel Horymír. Nachází se zde Šemíkův hrob.

Neumětely

II. Jan Žižka zde přišel o své jediné zdravé oko.

Rabí

III. Posvátná hora, na kterou vystoupil praotec Čech.

Říp

IV. Místo, odkud pocházel Přemysl.

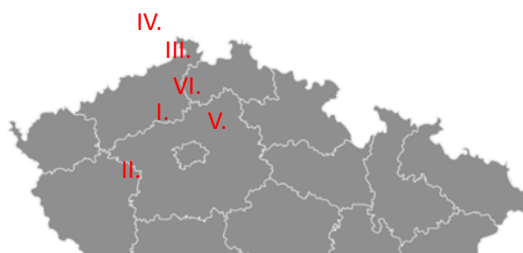
Stadice

V. Hora, v níž podle pověsti čeká sv. Václav se svým vojskem.

Blaník

VI. Hrad; mocné sídlo vládců ze starých pověstí.

Vyšehrad

TLUSTĚA. commons.wikimedia.org [online]. [cit. 25.8.2018]. Dostupný pod licencí CC BY-SA 3.0 na WWW: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cesko-kraje.svg?uselang=cs>

9. Další místa opředená pověstmi. Co se říká o ...?

❖ *Faustův dům* (viz pověst *Faustův dům*)

Př.: Zjevuje se zde čert, který odnáší lidi dírou ve stropě.

❖ *Židovské město v Praze* (viz pověst *Ze Židovského Města*)

Př.: Rabbi Löw zde stvořil Golema.

❖ *Opatovický klášter* (viz pověst *Opatovický poklad*)

Př.: Je zde ukrytý poklad.

10. K zamyšlení ...

❖ *Byla pro Vás některá z pověstí zcela neznámá?*

❖ *Dokázali byste Vámi vybranou pověst převyprávět?*

❖ *Jak vznikají pověsti? – Př.: prvotně útvar ústní lidové slovesnosti o výjimečných událostech, lidech, místech apod., s každým převyprávěním se příběh měnil, každý si něco přimyslel atd.*

Zdroj literatury: JIRÁSEK, A. *Staré pověsti české*. Praha: Albatros, 1970.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Eliška Kozlíková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).